

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o **maloleté deti H.: M. a P.**, bývajúce u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, deti matky RNDr. M. H., PhD., nar. X., bývajúcej v R., zastúpenej JUDr. Jankou Chorvátovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Alexandra Rudnaya 23, a otca Ing. P. H., bývajúceho v R., zastúpeného JUDr. Ivetou Mikulovou, advokátkou so sídlom v Žiline, M. R. Štefánika 5, **o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 13 P 62/2009, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. apríla 2012, sp.zn. 10 CoP 79/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie matky **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina ako súd prvého stupňa rozsudkom zo 7. septembra 2011 č.k. 13P/62/2009-672 zveril maloleté deti H.: M. a P., do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu oboch maloletých detí po 145 Eur mesačne od 1. novembra 2009 do 31. decembra 2010 a od 1. januára 2011 sumou po 100 Eur mesačne, do 15. dňa mesiaca, na ktorý sa výživné poskytuje, k rukám matky. Ďalej ho zaviazal uhradiť nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 1. novembra 2009 do 31. augusta 2011 na obe maloleté deti v sume po 1 016 Eur, ktorý mu umožnil splácať v mesačných splátkach po 30 Eur na každé dieťa spolu s bežným výživným tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého nedoplatku. Ďalším výrokom upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s deťmi bez prítomnosti matky v nepárnom týždni v pondelok, stredu, piatok, sobotu a nedeľu a v párnom týždni v utorok, stredu a štvrtok, a to počas pracovných dní vždy

od 16.00 hod. do 18.00 hod., a cez dni pracovného voľna alebo pracovného pokoja v období od vyhlásenia rozsudku do 30. septembra 2011 v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod., od 1. októbra 2011 do 31. októbra 2011 v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod. a od 1. novembra 2011 v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že otec maloleté deti prevezme a po ukončení stretnutia odovzdá do starostlivosti matky v mieste bydliska matky. Matke uložil povinnosť maloleté deti na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať mu ich do starostlivosti v mieste svojho bydliska v stanovený čas. Zároveň okresný súd vyslovil predbežnú vykonateľnosť napadnutého rozsudku a v celom rozsahu zrušil predbežné opatrenie nariadené uznesením tohto súdu z 3. decembra 2010. Rozhodovanie o trovách konania štátu ponechal na osobitné rozhodnutie.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací na odvolanie oboch rodičov maloletých detí rozsudkom z 12. apríla 2012, sp.zn. 10 CoP 79/2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti otca platiť výživné na maloleté deti vrátane výroku o určení nedoplatku na výživnom za obdobie od 1. novembra 2009 do 31. augusta 2011 potvrdil. V časti splácania nedoplatku na výživnom zmenil výrok prvostupňového rozsudku tak, že povolil otcovi ho splácať po 10 Eur mesačne na každé dieťa spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky k rukám matky. Ďalej zmenil výrok prvostupňového rozsudku o úprave styku otca s maloletými deťmi tak, že otec má právo stretávať sa s nimi bez prítomnosti matky trikrát v bežnom mesiaci v rozsahu dvoch hodín na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, referát poradensko-psychologických služieb Žilina v období prvých troch mesiacov nasledujúcich po právoplatnosti tohto rozsudku. Kolíznemu opatrovníkovi uložil povinnosť oznámiť rodičom termín stretnutia tri dni vopred. Matke uložil povinnosť zabezpečiť účasť maloletých detí na jednotlivých stretnutiach. Počnúc 4. mesiacom od právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu má otec právo stretávať sa s maloletými deťmi bez prítomnosti matky každý párny týždeň v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v sobotu a nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že otec maloleté deti prevezme a po ukončení stretnutia ich odovzdá matke v mieste jej bydliska. Matka je povinná maloleté deti na tento styk s otcom pripraviť a odovzdať mu ich. Výroky prvostupňového rozsudku o predbežnej vykonateľnosti, o zrušení predbežného opatrenia a o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matke ostali nedotknuté. Výrok prvostupňového rozsudku o trovách konania štátu potvrdil a zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zmenu výroku v časti zníženia splátok nedoplatku na výživnom na 10 Eur na každé dieťa

zdôvodnil aktuálnym mesačným príjmom otca vo výške cca 964 Eur, z ktorej sumy platí bežné výživné na obe deti, manželské výživné určené súdom vrátane jeho nedoplatku, a tiež výdavky na úhradu svojich potrieb. Považoval preto zmenenú sumu splácania nedoplatku za primeranú. V časti úpravy styku otca s maloletými deťmi prihliadol na vzájomný nepriateľský vzťah medzi rodičmi, ktorý by viedol k vytváraniu stresových situácií v rámci realizácie styku otca s maloletými deťmi. Spočiatku za vhodnú považoval preto asistenciu kolízneho opatrovníka pri jeho uskutočňovaní, spolupracujúc s príslušným psychológom. Pri určení jeho rozsahu vzal na zreteľ aktuálny vzťah maloletých detí k otcovi, ich denný režim a voľno časové aktivity.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie matka, čo do zmeňujúcich výrokov o nedoplatku na výživnom a úprave styku otca s maloletými deťmi. Dovolanie odôvodnila podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. existenciou inej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nesprávnym právnym posúdením veci. Vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu jednoznačne sleduje vôľu a záujem otca, ale nerešpektuje vôľu samotných detí, keďže tieto chcú tráviť čas s otcom iba v prítomnosti matky. Sú na ňu veľmi citovo naviazané, lebo im dáva pocit istoty a bezpečia, ktorý je pre ich zdravý psychický vývoj dôležitý. Podľa názoru matky má otec dostatok finančných prostriedkov na splácanie nedoplatku na výživnom v sume po 50 Eur mesačne na každé z detí. Žiadala preto, aby dovolací súd v tejto časti zmenil rozsudok odvolacieho súdu. Rovnako žiadala zmeniť rozsudok odvolacieho súdu v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi výlučne za prítomnosti matky. Alternatívne navrhla rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti spolu s rozsudkom prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Otec žiadal mimoriadny opravný prostriedok matky ako neprípustný odmietnuť. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považoval za zákonný a presvedčivo odôvodnený, umožňujúci otcovi i maloletým deťom naplňovať ich vzájomné práva rodiča a dieťaťa.

Kolízny opatrovník maloletých detí sa k dovolaniu matky nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpená (§ 241

ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 O.s.p. Podľa štvrtého odseku § 238 O.s.p. však dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodlo vo veci upravenej Zákonom o rodine (výživné a úprava styku), pričom nejde o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Napadnutý rozsudok teda nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné, ale znaky rozsudku, pri ktorom je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená (§ 238 ods. 4 O.s.p.).

Dovolací súd preskúmal z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1, druhá veta O.s.p.) prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených pod písmenami a/ až g/ ustanovenia § 237 O.s.p., nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení. Matka vo svojom dovolaní vadu takejto povahy ani nenamietala.

Dovolateľka v dovolaní tvrdila, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie

vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia matky o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

Napokon dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby boli tvrdenia matky o existencii tohto dovolacieho dôvodu opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Keďže dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné v zmysle ustanovenia § 238 ods. 4 O.s.p. a dovolací súd nezistil žiadnu podmienku jeho prípustnosti ani podľa ustanovenia § 237 O.s.p., dovolanie matky v zmysle ustanovenia § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Vecnú správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolací súd vzhľadom na jeho neprípustnosť neskúmal.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júna 2013

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová